

Урок: беларуская мова

Клас: 7

Тэхналагічная карта ўрока.

Тэма: Утварэнне прыслоўяў

Мэта: дапамагчы вучням пазнаёміцца з асноўнымі спосабамі ўтварэння прыслоўяў, устанавіць словаўтваральныя сувязі прыслоўяў з іншымі часткамі мовы; выпрацоўваць уменне выконваць словаўтваральны разбор прыслоўяў, вызначаць выпадкі ўжывання ў ролі прыслоўяў фразеалагізмаў, удасканалваць правапіс прыслоўяў; вучыць дарэчна ўжываць прыслоўі ў вусным і пісьмовым маўленні

Задача: дапамагчы вучням удакладніць і пашырыць паняцце прыслоўе; зразумець асаблівасці ўтварэння прыслоўяў у беларускай мове.

Месца ўрока ў тэме, якая вывучаецца: першы ўрок

Тып урока: урок вывучэння і першаснага замацавання новых ведаў.

Абсталяванне: мультымедычная прэзентацыя, дошка, падручнік, тэставыя заданні.

Эпіграф: ”Толькі тады ведаў робяцца нашым сталым набыткам, калі мы прыходзім да іх, здабываем іх самі”. Я.Колас.

^ Асноўныя этапы ўрока	Дзейнасць настаўніка	Дзейнасць вучняў	Формы, метады прыёмы навучання	^ Прагназуемыя вынікі	Абсталяванне
1	2	3	4	5	6
Арганізацыйны	Эмацыянальна настрайвае вучняў на працу	Слухаюць, абмяркоўваюць	Слоўна-арыентацыйны	Стварэнне добразычлівай атмасферы	Слайд №1 (зварот да эпіграфа)
Інфармацыйна-пошукавы	Зварот да слайдаў з карцінамі Бялыніцкага-Бірулі. Вызначэнне	Вызначаюць і фармулююць мэты	Фронтальная гутарка,	Разуменне мэт урока	слайды №2-4, “чароўны квадрат”

	лексічнай тэмы.Праблемнае пытанне: якімі словамі можна вызначыць змест карцін(у дапамогу “Чароўны квадрат”, дадатак 1)Падводзіць вучняў да разумення тэмы, мэты ўрока	ўрока	індывідуальны від работы		
Этап падрыхтоўкі вучняў да актыўнага і ўсвядомленага засваення ведаў.	Прапаноўвае адказаць на пытанні : -Давайце прыгадаем асноўныя спосабы ўтварэння слоў? -Каб зразумець, як утвараюцца прыслоўі, звернемся да тэкста (дадатак 2) -запоўніце схему-кластар “спосабы ўтварэння прыслоўяў”(дадатак 3)	-Адказваюць на пытанні пра спосабы ўтварэння слоў -вучні працуюць з тэкстам, -запаўняюць па выніках кластар	Фронтальная работа, работа ў парах	Актуалізацыя папярэдніх ведаў	слайды №5-7
Фізкультхвілінка	Арганізуе фізкультхвілінку	Выконваюць фізкультхвілінку	Маналог	Здымаецца напружанасць, стомленасць	Слайд №8
Этап засваення новых ведаў	Арганізуе дзейнасць ў парах па засваенні новых ведаў	Дзейнічаюць у парах.Працуюць над матэрыялам урока з падручнікам, дапаўняюць кластар, робяць вывады	Пошукавы і індывідуальны, работа ў парах, музычнае суправаджэнне	Асэнсаванне вучэбнага матэрыялу, уключэнне ў вучэбны пошук.	Падручнік Слайд 9
Трэнеравачна-карэкцыйны этап	Слухае адказы вучняў. Пры неабходнасці ўносіць карэктывы	Каменціруюць вызначаныя прыслоўі.	Работа ў парах, моўна-графічная дзейнасць	Прэзентацыя ведаў па спосабах утварэння прыслоўя. Робяць вывад, якім спосабам часцей	Дошка

				утвараюцца прыслоўі	
Першаснае замацаванне ведаў і фарміраванне ўменняў	Прапануецца праца з карцінамі Бялыніцкага-Бірулі “Зімовы сон” і “Сакавік”	Вучні павышанага ўзроўню складаюць сказы з прыслоўямі па карціне, астатнія – складаюць 5 словазлуч.	Дыялагічнае маўленне, пошукавы	Усведамленне засвоенных ведаў і ўменняў	слайд 10
Трэнеравачна-карэкцыйны этап	Прапануецца выканаць заданне “хто хутчэй”(трэба з прапанаваных фразеалагізмаў утварыць прыслоўі і вызначыць спосаб іх утварэння, дадатак 5)	Чытаюць, утвараюць прыслоўі, Вызначаюць спосаб іх утварэння	Работа ў парах, моўна-графічная дзейнасць	Уменне вызначаць спосаб утварэння прыслоўяў	Слайд №11-12
Тэст на вызначэнне ўзроўню навучанасці. Карэкцыя ведаў	Прапаноўвае тэст-лато (дадатак 6)	Чытаюць, аналізуюць, выконваюць тэст, самаправерка	Часткова-пошукавы, індывідуальная праца	Вызначэнне ўзроўню навучанасці	Слайд 13-14 тэст
Хатняе заданне	Вызначае заданні ў адпаведнасці з узроўнем навучанасці	Асэнсоўваюць, запісваюць у дзёнік	Фронтальная		
Рэфлексія	Арганізуе рэфлексійную дзейнасць выстаўленне адзнак	Аналізуюць вынікі ўласнай работы на ўроку	Фронтальная праца	Уменне аналізаваць уласную дзейнасць.	Дошка Слайд15

Дадатак 1

н	а	т	б	р	а
й	с	у	о	д	н
о	п	р	а	л	ь
к	а	ы	е	м	н
і	х	г	о	з	а
ц	а	ф	ж	а	т

Дадатак 2

Вітольд Бялыніцкі-Біруля – мастак-пейзажыст. Нарадзіўся ен 31 студзеня 1872 года недалёка ад Магілева, у весцы Крынкі. У будучага мастака рана праявіўся талент жывапісца, і бацькі вырашылі аддаць яго ў школу малявання ў Кіеве.

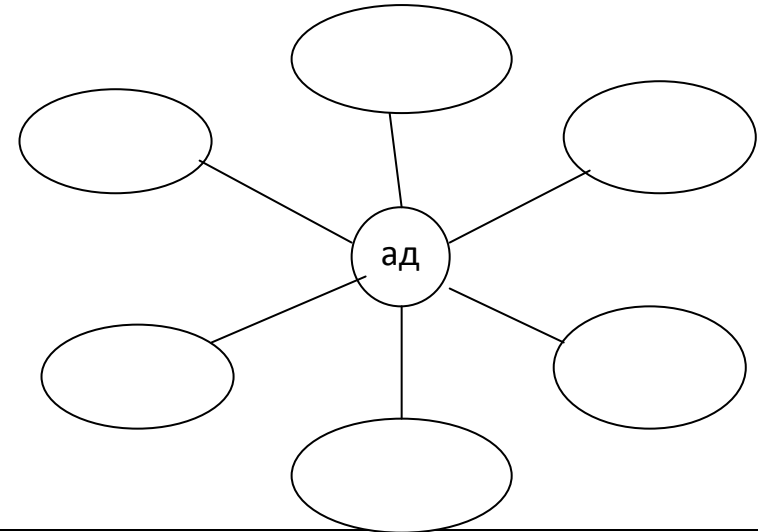
Хлопчык рэдка прыязджаў дадому. Потым была вучоба ў Маскоўскім вучылішчы мастацтваў,якое мастак паспяхова закончыў. Бялыніцкі-Біруля працягваў у жывапісе традыцыі Левітана, аўтар шматлікіх пейзажаў, у якіх па-асобаму адлюстравалі прыроду роднай Беларусі.

Дадатак 3

Способы ўтварэння прыслоўяў

Прыслоўі ўтвараюцца з дапамогай:

....

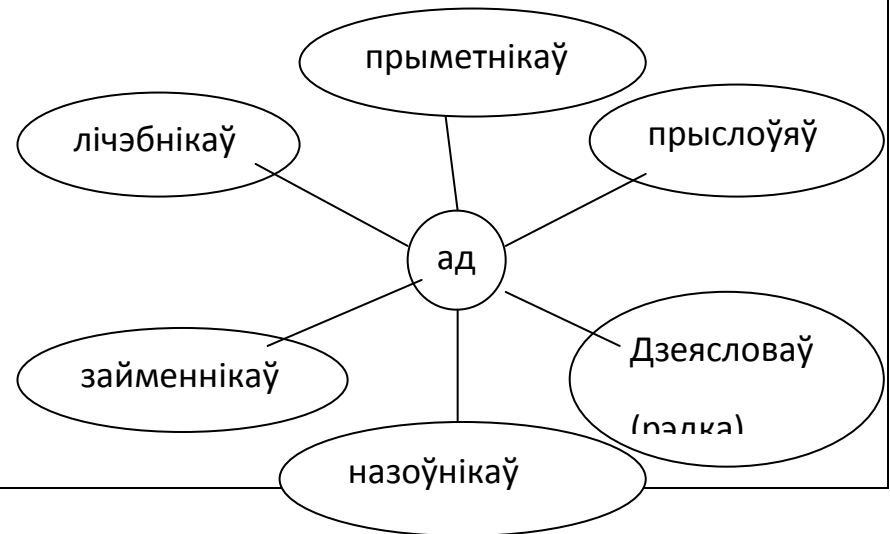

Дадатак 4

Способы ўтварэння прыслоўяў

Прыслоўі ўтвараюцца з дапамогай:

Прыставак	далёка → недалёка
суфіксаў	ранні → рана
постфіксаў	
прыставак і суфіксаў	асобы → па-асобаму
зліцця слоў	
паўтору слоў	

Дадатак 5

Жыць душа ў душу
Як кот наплакаў
Не пакладаючы рук
Біцца як рыба аб лёд
Як вады ў рот набраўшы
Устаць ні свет ні зара
Куры не клююць
Як кот з сабакам

Дадатак 6

Тэстлато

1. У якім радку ўсе прыслоўі ўтвораны ад лічэбнікаў?

- А) зімой, увосень, ранкам.
- Б) па-трэцяе, удвух, аднойчы,
- В) ахвотна, ляніва, проста,
- Г) улева, дадому, наверх.

2. Якія прыслоўі ўтвораны прыставачна-суфіксальным спосабам?

- А) шмат
- Б) упрыкуску
- В) нізка
- Г) удвух
- Д) па-вераб'інаму

3. Якія прыслоўі ўтвораны суфіксальным спосабам?

А) ранкам Б) ціха В) замнога Г) паслязаўтра Д) упяцёх

4. У якім радку ўсе прыслоўі утвораны ад прыслоўяў?

А) недзе, нізка, ходам

Б) цямней, прыгажэй, найперш

В) упрысядкі, тарчма, уперамешку

Адказы: 1.б; 2.б,г,д; 3.а,б; 4.б.